

SOCIETATEA DE ȘTIINȚE ISTORICE
DIN ROMÂNIA - FILIALA CÂMPINA

ANUAR

NR.12 - 2021

Redactori/ referenți: Marius Brezeanu, Cerasela Marin, Simona Lupoiu, Gheorghe Modoianu, Tudor Vișan-Miu, Cristina Ilincuța, Leonard-Mihail Rădulescu, Mădălina Bodea-Dumitru, Mihail Dinu-Pătrașcu, Anca-Ștefania Aldescu, Mădălina Dinu-Pătrașcu, Adrian Ciorbă, Gheorghe Bîlgă, Mădălin-Cristian Focșa, Alexandru Ionuț Cruceru, Simona Nicoleta Lazăr, Nicolae Geantă, Mihail Harbuzaru, Ofelia Negoită, Marius Zaharia, Octavian Cojocar, Marian Dulă, Gheorghe Stanciu, Constantin Chiper.

Tehnoredactare: Mădălin-Cristian Focșa

Coperta 1: Instalație a rafinăriei „Steaua Română”-Câmpina, cca. 1910 (*sursa: „Petroblog” - <https://furcuta.blogspot.com>*) – vezi articolul la pp. 246-265.

Coperta 4: Palatul liceului de fete din Câmpina, cca. 1940 (*sursa: <https://delcampe.net>*) – vezi articolul la pp. 266-294.

Tipografierea și tirajul Anuar-ului nr. 12/ 2021 au fost realizate prin „**Casa Tineretului**”, cu sprijinul financiar al CONSILIULUI LOCAL și al PRIMĂRIEI MUNICIPIULUI CÂMPINA.

Notă:

Responsabilitatea pentru conținutul fiecăruia dintre articolele publicate revine exclusiv autorului sau autorilor acestuia. Colegiul de redacție atrage atenția cititorului, că temele abordate, maniera de redactare, cercetarea întreprinsă, calitatea informației istorice, veridicitatea înscrisului, tehnica de redactare, posibilele compilații, precum și calitatea limbajului aparțin în exclusivitate fiecărui autor.

Redacția

ISSN: 2069-2277

Grafica XX, București

SUMAR

CUVÂNT ÎNAINTE: *Anul 2021 între valurile pandemiei și speranța la normalitate*.....p.5

I. ISTORIE UNIVERSALĂ

Marius Brezeanu: *Scurt istoric al relațiilor dintre SUA – Japonia – China până în anul 1941*.....p.7

Cerasela Marin: *De la Planul Marshall la Comunitatea Europeană. Primii pași în procesul integrării europene*p.21

II. ISTORIE NAȚIONALĂ

Simona Lupoiu: *Matei Basarab și locul său de veci*.....p.30

Gheorghe Modoianu: *Proiect de programă școlară la disciplina istorie, în anul 1881*.....p.43

Tudor Vișan-Miu: *Regele Ferdinand – o succesiune complicată*p.46

Cristina Ilincuța: *Educația sanitară între norme și realități, de la finalul secolului al XIX-lea până la 1945*.....p.50

Leonard-Mihail Rădulescu: *Colectivizarea și cooperativele meșteșugărești. Efecte socio-economice*....p.62

Mădălina Bodea-Dumitru: *Un roman-confesiune: «Ne întâlnim la judecata de apoi» de Petru Dumitriu*.....p.85

Mihail Dinu-Pătrașcu: *Direcția Securității Statului Român – o instituție duplicitară*.....p.89

Anca-Ștefania Aldescu: *Crăciunul în perioada comunistă*.....p.99

Mădălina Dinu-Pătrașcu: *Antisovietismul lui Nicolae Ceaușescu*.....p.110

III. ISTORIE LOCALĂ PRAHOVEANĂ

Adrian Ciorbă: *Pe urmele „ipoteticei” așezări romane din zona Câmpinei*.....p.115

Gheorghe Bîlgă: *Zorii exploatării petrolului*

	<i>în zona Câmpina – Buștenari</i>	p.123
Mădălin-Cristian Focșa:	<i>Istoria celei mai vechi biserici din Câmpina: „Sfânta Treime” și ansamblul său (I)</i>	p.154
Alexandru Ionuț Cruțeru:	<i>Hotărnicia moșiei Izești (1854)</i>	p.175
Simona Nicoleta Lazăr:	<i>Documente de arhivă despre înființarea stațiunii Sinaia</i>	p.181
Gheorghe Modoianu:	<i>Scandal electoral în Câmpina anulul 1881</i>	p.205
Nicolae Geantă:	<i>Schela Drăgăneasa înainte de Primul Război Mondial. Locul primei erupții de sondă din România</i>	p.223
Adrian Ciorbă:	<i>Liga Culturală în valea Prahovei: organizare și acțiuni în proximitatea frontierei</i>	p.231
Mihail Harbuzaru:	<i>Din începuturile muzeului mânăstirii Sinaia</i>	p.237
Mădălin-Cristian Focșa:	<i>Rafinăria „Steaua Română”, peisaj industrial unicat</i>	p.246
Ofelia Negoită:	<i>Un secol de la înființarea liceului de fete din Câmpina. Începuturi</i>	p.266
Marius Zaharia:	<i>Valea Prahovei în primul deceniu al perioadei interbelice</i>	p.295
Octavian Cojocaru:	<i>Instructorul de schi al Regelui Mihai a jucat fotbal la Câmpina</i>	p.307
Marian Dulă:	<i>Luptători aerieni deasupra Câmpinei: Grupul 1 Vânătoare de pe aerodromul Roșiorii de Vede</i>	p.310
Gheorghe Stanciu:	<i>Un scriitor brezean contemporan: Radu Felix</i>	p.332
Constantin Chiper:	<i>Eroi prahoveni la Cotul Donului și Stalingrad</i>	p.336

IV. RECENZII

Mădălin-Cristian Focșa:	<i>Pavel Enache (2020)</i>	p.349
Marian Dulă:	<i>Anastasia Ambul-Balmuș (2020)</i>	p.351

DIN ÎNCEPUTURILE MUZEULUI MĂNĂSTIRII SINAIA

Mihail HARBUZARU¹

Familia regală a României a locuit în incinta nouă a Mănăstirii Sinaia între anii 1871-1883, până a fost inaugurat Castelul Peleş², ceea ce a contribuit la înființarea muzeului și la reorganizarea bibliotecii noastre. Își aduceau des musafirii în muzeul nostru, după cum atestă și semnăturile din Cartea de Aur, iar Regele Carol I dăruia deseori mănăstirii medalii, tablouri și cărți³. Regina Elisabeta a lăsat o însemnare (**fig.1**), astăzi expusă în muzeu, amintind de minunatele veri petrecute aici: „*Dulcele sunet al toacei și al clopotelor monastirei m-au urmat până la Castel cu duioasa amintire a zilelor petrecute în liniște și adăpost, lângă oameni sfinți! Elisaveta, Castelul Peleş, 20 oct/2 nov 1906. Carol*”⁴.

Deși îndeobște anul 1895 este socotit în monografiile Mănăstirii Sinaia ca dată a inaugurării Muzeului⁵, arhivele mănăstirii vorbesc încă din 1892 despre un muzeu, cu inventar⁶. Printre obiectele de mare valoare din el sunt trei icoane pictate la sfârșitul secolului al XVII-lea de Pârvu Mutu (Sf. Pafnutie), *Biblia de la București* (1688), un potir dăruit de Regele Carol I cu prilejul căsătoriei Principelui Moștenitor Ferdinand, o dveră lucrată de Regina Elisabeta și de doamnele sale de onoare (cu numele lor brodate pe verso), o icoană brodată a sfintei Elisabeta, lucrată tot de Regină, broderii liturgice lucrate de Anna Roth, brodeza favorită a aceleiași Regine etc.

¹ Preot-călugăr (dr.), Mănăstirea Sinaia; e-mail: mihail.harbuzaru@gmail.com.

² „Prima petrecere a MM. LL. în Sinaia în timpul verei avu loc în anul 1871”, cf. Arhim. Nifon Popescu, *Monastirea Sinaia, schiță istorică*, Tipografia Gutemberg - Joseph Göbl, București, 1895, p.59. Nu suntem siguri dacă familia regală s-a mutat la Castelul Peleş atunci când acesta a fost inaugurat, în 1883, sau mai devreme, din 1881 (folosind Casa de vânatoare, astăzi Castelul Foișor), dar avem mărturia unei foste domnișoare de onoare care povestește cum era viața suveranilor la Mănăstirea Sinaia în 1882, cf. Dan Pintilie, „Elena Perticari Davila – din viața suveranilor la Mănăstirea Sinaia în 1882” în *Argessis. Studii și comunicări*, seria Istorie, Tom X, 2001, pp.301-306.

³ *Catalog cu medalii comemorative, tablourile și cărțile donate de Regele Carol I muzeului și bibliotecii Mănăstirii Sinaia până în 1898*, în Arhiva Mănăstirii Sinaia (AMS), ds.116/1898, ff.243, 254.

⁴ *Albumul Sântei Monastiri Sinaia, făcut la 1891, în scop de a subsemna în el visitori(i) distinși ai Monastirei, pentru o eternă aducere aminte. S'a făcut de către sub-semnatul stareț, Archimandritu Nifon Sinait*, vol I., anii 1891-1950, f.37 (Biblioteca Mănăstirii Sinaia).

⁵ Ierom. Nectarie Măgureanu, *Mănăstirea Sinaia*, Editura Athena, București, 2000, p.69.

⁶ AMS, ds.107/1892, f.159.

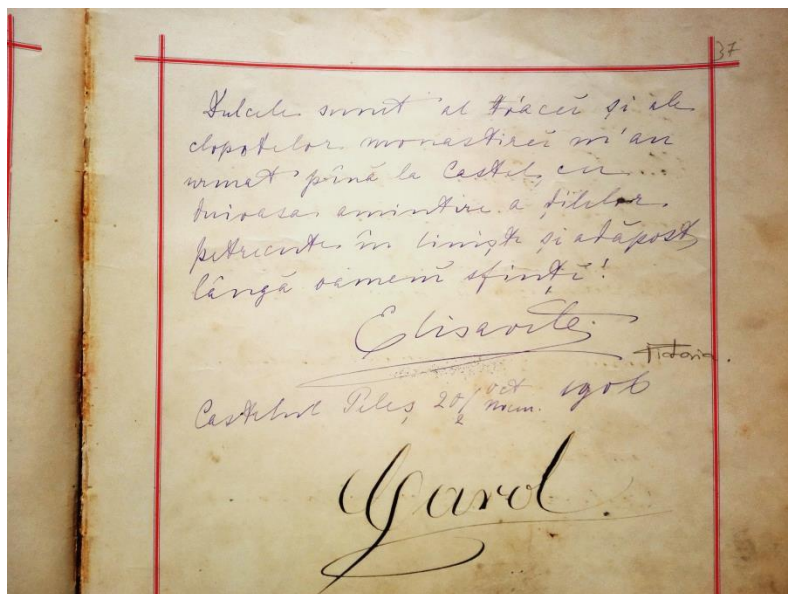

Fig. 1: Însemnarea Reginei Elisabeta din „Albumul Mănăstirii Sinaia”. Foto: M.Harbuțaru

Muzeul era al Eforiei Spitalelor Civile⁷, cea care administra, din 1864, averile Mănăstirii Sinaia și ale altor mănăstiri și schituri din Muntenia și Oltenia⁸. Din banii rezultați erau întreținute spitalele bucureștene Colțea, Pantelimon și Filantropia, precum și mănăstirile și schiturile din subordine⁹. Pentru că Eforia era interesată doar de moșii, toate așezămintele monahale din subordine au fost transformate în parohii, în afară de Mănăstirea Sinaia, care era vecină cu familia regală.

În 1886 biblioteca era amenajată încă în corpul de chilii de pe partea de vest a incintei vechi, în singura cameră de la etaj¹⁰. Arhimandritul

⁷ „...muzăul ce Eforia a înființat la Sinaia”, cf. AMS, ds.120/1900, f.78.

⁸ În 1832 au fost unite Eptitropiile Spitalelor Colțea, Pantelimon și Filantropia sub denumirea de Eforia Spitalelor Pământene, desființată în 1847 și reînființată în 1864 sub numele de Eforia Spitalelor Civile. Desființată iar în 1948 de comuniști, cf. Ierom. Nectarie Măgureanu, *op.cit.*, p.50.

⁹ În 1895 erau în cele trei spitale 1200 de paturi și erau îngrijite 11 mănăstiri și schituri, cf. A. G. Găleşescu, *Sinaia. 15 August 1695-1895*, Tipografia C. A. Lăzăreanu, București, 1895, p.4. În 1893 Eforia scotea 202.227 lei din arende de pe moșiile Mănăstirii Sinaia și acorda acesteia 12 %, 25.000 de lei, cf. *Tablou de numele moșiilor și al munților care au fost ai Monastirii Sinaia, numele donatorului, localitatea unde se află, întinderea lor și prețul ultimei arendări*, în AMS, ds.109/1893, f.328v.

¹⁰ N. D. Popescu, „Doue luni la Sinaia, Impresiuni de călătorie” în *Calendarul pentru toți românii*, 1886, p.104.

Nifon (**fig.2**, stareț între 1888-1909¹¹) a mutat-o în anul 1897¹² în corpul de chilii din partea de sud a incintei noi, care, în cea mai mare parte a sa, adăpostește de atunci Muzeul. Fiind deci un Muzeu al Eforiei, unit cu biblioteca, ni se trimiteau cărți vechi¹³. Pe 22 aprilie 1900 starețul de la Sinaia a primit o adresă din partea Eforiei prin care era trimis să viziteze toate schiturile din subordinea acesteia și să facă referate despre obiectele vechi găsite, care merită să facă parte din muzeu¹⁴. Deținem listele cu obiectele vechi identificate atunci și cerute de la Brebu, Berislăvești, Cornetu, Șerbănești, Găiseni, Târgșor, Poiana Cămpina, Cobia și Măxineni, din Vâlcea până în Brăila.

Fig. 2: Arhim. Nifon Popescu, starețul Sfintei Mănăstiri Sinaia între 1888-1909 (portret în ulei din colecția mănăstirii). Foto: M.Harburaru

¹¹ *Lista stareților Mănăstirii Sinaia*, în Mihail Harburaru, Dragoș Șesan: *Catalogul manuscriselor Mănăstirii Sinaia*, Editura Basilica, București, 2017, p.282. Lucrarea este disponibilă pe internet - ca și alte cărți/ studii despre mănăstire - pe pagina www.manastireasinaia.ro.

¹² În 10 februarie 1897 starețul Nifon raporta Eforiei că a pus drugi de fier la ferestrele salonului în care urmează să fie instalată biblioteca și muzeul, a pus și o ușă solidă, iar în cel mai scurt timp se va termina și cu așezatul cărților și al obiectelor, cf. AMS, ds.114/1897, ff. 31-31v.

¹³ De exemplu, pe 21 iulie 1892 Eforia Spitalelor Civile trimitea Muzeului „înființat pe lângă” mănăstirea Sinaia „10 cărți vechi, bisericesti, în limba grecească” (AMS, ds.107/1892, f.159), iar pe 27 iunie 1893 mai trimitea 11 cărți vechi grecești (Idem, ds.109/1893, f.14), cu mențiunea - în ambele cazuri - de a fi trecute în inventarul muzeului.

¹⁴ AMS, ds.120/1900, f.78.

Articolul de față este o prezentare a corespondenței dintre Mănăstirea Sinaia și Eforia Spitalelor pe acest subiect, pe baza informațiilor din Dosarul 120 din 1900, păstrat în Arhiva Mănăstirii Sinaia.

Adresa Eforiei Spitalelor Civile 8959 din 22 aprilie 1900:

„Sfinte Părinte, avem onoare a vă comunica că vă delegăm a vizita toate bisericile de la schiturile pendinte de Eforie spre a cerceta toate obiectele vechi ce s'ar găsi demne de figurat în muzăul ce Eforia a înființat la Sinaia. Dispozițiunile de mai sus se vor aduce din timp la cunoștința îngrijitorilor schiturilor. Primiți asigurarea considerațiunei noastre. Efor Ioan Mihai Râmnicianu și Șef Servicu Silviu Costinescu, Sfinției Sale Superiorului Mănăstirei Sinaia”¹⁵.

În 4 septembrie Eforia scria starețului de la Sinaia că a primit raportul acestuia, nr. 137/1900 și a dispus preotului de la biserica **schitului Brebu** (Prahova) să expedieze la Sinaia „15 cărți rituale despre care tratează raportul sus menționat”¹⁶.

Fila următoare cuprinde raportul starețului (**fig.3**) din 12 septembrie 1900 cu privire la obiectele vechi de la **Schitul Berislăvești** (Vâlcea):

„Am onoare de a vă comunica că în baza ordinului D-voastră am fost la Schitul Berislăvesci; și aici, afară de lucrurile și cărțile necesare serviciului bisericesc, am văzut încă un minunat număr de cărți foarte de mare importanță ca literatură religioasă - scrieri de valoare ale sfinților părinți, care cărți pot fi astăzi o laudă pentru oricare bibliotecă, cum și unele lucruri vechi, demne de a figura în museu”¹⁷.

Lista obiectelor, din 9 septembrie 1900, incompletă, este la f. 78^v: o *Psaltire* veche; 12 *Minee* de la 1780, Râmnic; *Viața Sf. Ev. Luca*; *Tâlcu(irea Evangheliei, de) Theofilact*; *Tâlcuirea Sfântului Apostol*; A lui Theofilact *Evanghelie*; *Epitomi, Adunare de dogme*; *Omilia Sf. Macarie*; *Liturghier grec* manuscris; *Puțul*, de Sf. Ioan Gură de Aur; *Împărțirea de grâu*, de Sf. Ioan Gură de Aur; *Apologhie*; Ioan Damaschin, *Descoperire a buneii credințe*; *Epitomi* (2 buc.); Sf. Ioan Damaschin; *Apologhie*; Iosif Monahul; Sf. Augustin; *Cuvintele Sf. Vasile*; *Scara Sf. Ioan Sinaitul*; Sf. Simeon al Tesalonicului; două manuscrise. În afară de cărți, lista mai cuprinde și: două cruci din 1797; o *Evanghelie* din 1694¹⁸; un chivot din

¹⁵ *Ibidem*.

¹⁶ *Ibidem*, f.168.

¹⁷ *Ibidem*, f.169.

¹⁸ *Evanghelia* este tăiată în listă. Se referea la *Evanghelia* din 1693.

alamă, argintat; o cădelniță din argint; o candelă mare, la Răstignire; o sfiță veche; 6 antimise; o poală mică; un orar vechi; două stihare; două perechi paftale argintate¹⁹.

Fila 215 cuprinde o adresă a Eforiei din 23 nov. 1900 prin care se cerea trecerea în inventar a cădelniței de argint trimisă de la biserica schitului Berislăvești²⁰. Starețul răspunde că o va pune în muzeu și menționează că avea pedestalul rupt, iar cădelnița de mai înainte (probabil tot de la Berislăvești) va fi retrimisă Eforiei pentru a fi distrusă, deoarece „nu are nicio valoare și nici că mai poate avea și chiar repararea ar fi zadarnică”²¹.

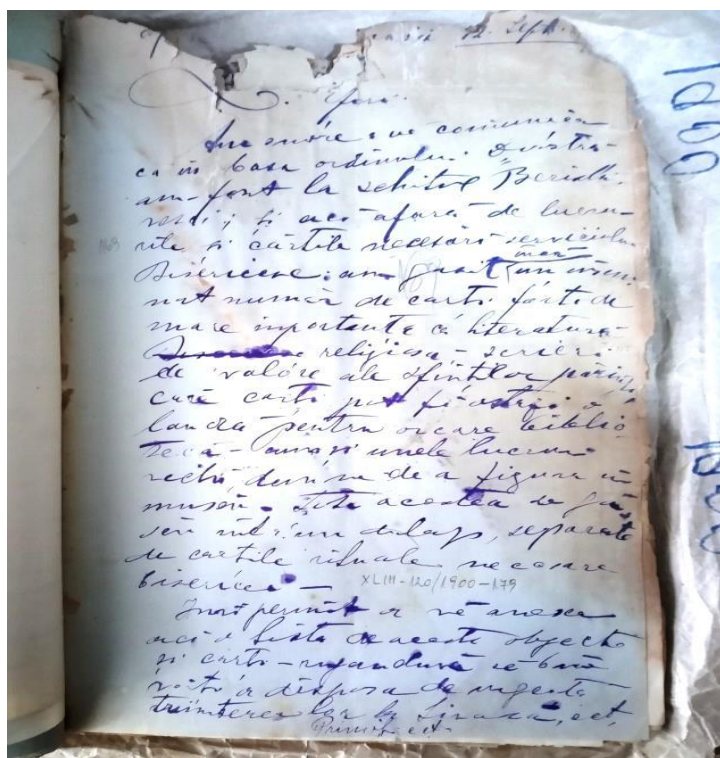

Fig. 3: Raportul starețului Nifon despre obiectele de la Schitul Berislăvești (jud. Vâlcea).
Sursa: AMS; foto: M.Harbutaru

¹⁹ AMS, ds.120/1900, f.78v. Lista mai cuprinde 29 de obiecte, dar din nefericire filei îi lipsește mult din partea stângă.

²⁰ *Ibidem*, f.215.

²¹ *Ibidem*, f.218v.

La fila 172 starețul Nifon ruga Eforia să dea îngrijitorului de la **Cornetu** (Vâlcea) ordin să trimită la Sinaia obiectele din lista alăturată (pe verso în arhiva noastră). Sunt opt obiecte: *Psaltire* din 1817; *Octoih*, 1768²²; *Triod*, 1776²³; sfeșnic de alamă sculptat; două procovețe de stofă veche (perdele); epitrahil vechi; epitaf vechi (antimis)²⁴.

Fila 174 conține traseul urmat de starețul Nifon pentru a vizita schiturile Eforiei: București - Curtea de Argeș - Mănăstirea Văleni-Berislăvești- Cozia- Titireciu- Cotmeana- Cozia- Turnu- Stănișoara- pe Lotru la Cornetu- Cozia înapoi, pe Valea Muerească de jos și pe Valea Muerească de sus la Frăsinei- Fedeleşoiu-Râmnicu-Vâlcei-Ocnele Mari-Govora-Dintr-un lemn-Bistrița-Arnota-Hurez (Brâncoveni)-Polovragi-Târgu-Jiu-Lainici (biblioteca Rodion)- Baia de Aramă-Tismana-Cloșanii-Grădiștea-Balta-Topolog-Topolnița-Turnu Severin²⁵. Observăm că nu a vizitat doar schiturile Eforiei, ci și toate mănăstirile din Oltenia de nord.

Verso filei 174 aduce lămuriri la cum a ajuns la alte schituri: Schitul Găiseni, prin gara Titu, sau prin București cu trăsura; Târgșor (lângă Ploești), cu trăsura; Șerbănești: prin Drăgășani, cu trăsura; Măxineni: prin gara Independenței; Berislăvești: prin gara Jiblea, cu trăsura; Cornetu, prin gara Jiblea; Călimănești, cu birja; Cobia, Găești, cu trăsura, Brebu, Metocul Slobozia și Poiana, prin Câmpina; schitul Lespezile, prin Comarnic²⁶.

Urmează o listă de cărți și obiecte de cult de la **Schitul Șerbănești** (Vâlcea), realizată de Traian N. Dumitrescu, brigadier și îngrijitor al schitului. Din păcate este foarte generală. „*Evanghelie* ruptă; *Minee* (9 buc.); *Triod* slavon; *Cazanie* slavonă; *Octoih* grecesc; două *Penticostare*; 2 *Liturgiere* vechi; 2 *Trioade*; 1 *Octoih* slavon; *Viețile Sfinților* (10 buc.); *Pavecernic*²⁷; *Molitfelnic*; *Nou Testament* mic grecesc. Icoane: Sf. Matei, pe lemn, uzată, de pe iconostas; steag vechi; icoane scoase din serviciu: a Maicii Domnului, a Sf. Nicolae; a Sf. Treimi; Iisus Hristos; Sf. Voievozi; Sf. Arh. Mihail; Sf. Ev. Matei; icoană combinată, Sf. Treime, Sf.

²² În Biblioteca Mănăstirii Sinaia este un *Octoih* de la 1750, Râmnic, provenit de la Cornetu (fila de gardă, grafie chirilică, cerneală neagră: „Acest Octoih este al schitului Cornetul, legat prin osârdia părintelui Pantelie monah”).

²³ *Triodul* de la Cornetu este din 1777 (fila 257v, grafie chirilică, cerneală neagră: „Dumnezeu cel ce împărățește veacurile, Acesta și pre noi la aceste vremi cunoscute ne-am învrednicit ca să fim ascultători acestora, acestui sfânt schit Cornetul”). Deși părintele Nifon mai greșea slovo-cifrele, cărțile se regăsesc în Biblioteca Mănăstirii Sinaia.

²⁴ AMS, ds.120/1900, f.172v.

²⁵ *Ibidem*, f.174.

²⁶ *Ibidem*, f.174v.

²⁷ Probabil Canoanele de la Pavecerniță.

Haralambie, Ioan, Nicolae, cu bordură sculptată²⁸; engolpion de cingătoare ornat cu cristale albe; trei Aere de stofă veche, uzate; o pereche paftale de sidef, legate în argint; o pereche paftale de metal, vechi; două stihare vechi preoțești; o sfită veche; un antimis vechi; 5 Procovețe; un Epitrahil plușat; o pereche rucavițe plus, vechi. Peste tot, șase zeci și două bucăți, pentru care atest, Archim. Nifon Sinaït, 6 sept. 1900²⁹. Pe verso filei este o rugămintă a brigadierului-îngrijitor să se înapoieze cele două *Penticostare* și cele două *Trioade*, că nu mai sunt altele la strană³⁰.

Urmează lista obiectelor vechi de la **Schitul Găiseni** (Giurgiu), „care nu mai trebuie bisericii”: 12 volume *Viețile Sfinților*, un *Octoih*, un *Kiriadromion*, opt cărți vechi, deteriorate (foi dezlegate), un steag vechi, scos din uz, un cordon de incins, brodat, uzat, un Antimis uzat. În raportul către Eforie este menționată „în biserică, o ladă mare, plină cu veșminte vechi, sdrențuite, mucedu și împrăfuite. Dupe usurile Bisericii, atari veșminte să ard ori să îngroapă, (...) găesc că ar fi bine să dispozați ca acele veșminte de la Găiseni să se ardă.”³¹

În adresa starețului Nifon către Eforie, privitoare la **Schitul Titireciu** (Vâlcea), se spune că a văzut mai multe cărți vechi, românești și slavonești, dar „privirea mi-a fost atrasă de o Evanghelie veche, în text româno-grec, tipărită în anul 1692³², (...) subscrișă cu propria mână a fondatorului Mihail Cantacuzino. Scrierea și semnătura aceasta este identică cu aceea care să găsește și într-un Molifelnic vechi slavon, dat Mrei Sinaia de Marele Spătar și care se conservă în Biblioteca Sinăii. Găesc nimerit a vă ruga, Domnilor Efori, ca să binevoiți a face ca Evanghelia aceasta de la Schitul Titireciu să intre în posesia Onor Eforiei (...).”³³

La începutul lui Noiembrie 1900 părintele Nifon raporta Eforiei: „Ducându-mă la **Schitul Târșorul**, în baza ordinului Dvs, am găsit acolo obiectele și cărțile următoare, pe care le-am și luat la Sinaia, anume: o Cruce

²⁸ Este cea expusă în muzeu, lângă catapeteasmă, în camera a doua.

²⁹ AMS, ds.120/1900, ff.175, 175v, 177, 177v.

³⁰ *Ibidem*, f.177v.

³¹ *Ibidem*, f.196.

³² De fapt 1693.

³³ AMS, ds.120/1900, ff.201-201v. Biblioteca Mănăstirii Sinaia deține patru exemplare din această tipăritură, din care una, nr. inv. 152, are semnătura lui Mihai Cantacuzino. Însă era dăruită Sinăii chiar de acesta (însemnare pe p.1), iar în 1887 era la Sinaia, după cum atestă o însemnare din acel an (coperta 2, grafie chirilică, creion maro: „Ieromonahul Dionisie Pr. Simionescu Sf. M. Sinaia 1887 septembrie 16 Sinaia”). Deci cea văzută în 1900 de arhimandritul Nifon a rămas la Titireciu.

de lemn sculptat, îmbrăcată în argint, cu scaun, și împodobită cu serafimi, pietre simple, uzată; o bederniță bradată în fir; trei cărți vechi, uzate³⁴.

De la fosta mănăstire **Poiana Câmpina** (Prahova) au fost luate pentru muzeul de la Sinaia următoarele obiecte, aflate în lista de la f. 205, alcătuită în 6 Noiembrie 1900: un stihar diaconesc uzat; un orar idem; o bederniță uzată, de pluș, simplă; zece antimise uzate; 12 volume *Viețile Sfinților*; 12 volume *Minee* vechi; două *Evanghelii* vechi; un *Apostol* vechi; *Critil și Andronius*; *Viața Sf. Vasile cel Nou*; *Evanghelie* greacă-română, 1693; *Liturghier* românesc; 12 (*Minee* sau *Viețile Sfinților*, fila este ruptă); un *Antologhion* grecesc; un *Penticostar* grecesc; *Maier* (?) grecesc; *Paraclitichi* grecesc; unsprezece icoane mici, vechi. Peste tot 71 articole³⁵. În fila următoare starețul Nifon recomanda Eforiei arderea sau îngroparea veșmintelor „sdrențuite și pline de mucegaiu”, urmând ca în inventarul parohiei să rămână: 4 sfite vechi, de damasc și stofă; patru stihare idem; patru patrafire idem; 2 sfite noi, una stofă fir, una damasc; 2 patrafire noi; 2 stihare noi, de damasc³⁶.

La schitul **Cobia** (Dâmbovița), a fost remarcată și cerută ușa de la intrare în biserică, care era descrisă ca fiind „deteriorată de vechime și pe alocurea putredă, âst feliu că abia se mai ține de ea broasca și încuietoria, iar stâlpii, partea de jos mai ales, sunt cu desăvârșire putreziți.” Pentru siguranța bisericii, starețul recomanda realizarea unei uși noi³⁷. De la Sinaia a ajuns mai apoi la Muzeul Național de Istorie din București³⁸.

La fila 221 este o listă cu obiecte de trimis Muzeului de la Sinaia de la Mănăstirea **Măxineni** (Brăila), realizată de starețul de acolo³⁹. Lista cuprinde: două coroane de metal, fiecare cu patru emailuri; un disc din

³⁴ *Ibidem*, f.202. În Biblioteca Mănăstirii Sinaia sunt chiar trei cărți vechi provenite de la Mănăstirea Târgșor: *Minei pe Iulie*, Veneția, 1740, limba greacă, nr. inv. 1982, cu însemnarea, la f.160, în grafie chirilică, cerneală neagră: „Acest minei iulie iaste a mănăstirii Târgșorului și am însemnat ca să să știe, Gherasim arhimandrit Rătescu, 1811, iulie 12”; *Minei pe Septembrie*, 1740, Veneția, limba greacă, nr. inv. 1983, cu însemnarea, pe f.1 de gardă, în grafie chirilică, cerneală neagră: „(...) Iar mineiul acesta iaste al sfintei mănăstiri Târgșorul, 1810, septembrie 3, az (eu) Gherasim arhimandrit Rătescu”; *Psaltire*, București, 1780, nr. inv. 277, plină de însemnări, iar la f.80, dispus invers, în grafie chirilică, cu cerneală neagră: „Această Psaltire este a Sfintei Mănăstiri Târgșorul Vechi și cine va ceti mă va pomeni în vecii vecilor”.

³⁵ *Ibidem*, f.205-205v.

³⁶ *Ibidem*, f.206.

³⁷ *Ibidem*, f.214.

³⁸ Florentina Loredana Streinu, „Mănăstirea Cobia – un Voroneț al sudului României”, publicat pe 16.02.2018 în pagina de internet <https://www.cnvs.eu>.

³⁹ Din păcate fila este ruptă în acea parte.

cositor, cu inscripție; o sfită de stofă, albă și una roșie; un epitrahil roșu; orar albastru; stihar roșu; un epitaf brodat; o Biblie veche, în românește, tipărită în Petersburg⁴⁰; două „Cărți Predicatoare”; o piatră cu inscripție din timpul lui Matei Basarab⁴¹. Tot acolo starețul Nifon remarcase un epitaf vechi, în locul căruia Mănăstirea Sinaia urma să trimită unul nou⁴².

O altă listă cuprinde zilele petrecute de stareț pentru a colecta obiectele. La Șerbănești o zi, 12 septembrie; Titireciu, o zi, 13 septembrie; Berislăvești, o zi, 14 septembrie; Cornet, o zi, 15 septembrie; dusul și venitul înapoi, două zile; la Târgșor, o zi, 12 octombrie; la Brebu și la Poiana, o zi, 20 octombrie; Cobia, o zi, 29 octombrie; Măxineni, două zile, 8-9 noiembrie⁴³.

Fila 228 cuprinde solicitarea starețului către Eforie de a i se trimite două registre în care să fie trecută „catagrafia” celor 1860 de volume aflate la acea dată în bibliotecă⁴⁴. Deci numerele de inventar de pe fiecare carte sunt trecute după anul 1900. Eforia a trimis cele două registre, unul pentru bibliotecă și unul pentru muzeu⁴⁵.

Obiectele aduse de starețul Nifon în anul 1900 de la schiturile din administrarea Eforiei se găsesc astăzi în muzeul mănăstirii, în depozitul acestuia precum și în biblioteca noastră.

⁴⁰ În Biblioteca Mănăstirii Sinaia este o Biblie tipărită în Sankt Petersburg, în 1819, nr. inv. 4, cu însemnarea, pe fila de gardă recto, în grafie latină, cu cerneală maro: „Preotul N. Poppescu, Monastirea Măxineni, 1887 august 6”.

⁴¹ AMS, ds.120/1900, pp.221-221v. Fila 223 cuprinde raportul starețului Nifon către Eforie, prin care cere obiectele de la Măxineni. În lista aceasta, discul este de plumb și are inscripții slavone. Depozitul Muzeului Mănăstirii Sinaia deține într-adevăr mai multe potire din plumb.

⁴² *Ibidem*, f.213v.

⁴³ *Ibidem*, f.222.

⁴⁴ *Ibidem*, f.228.

⁴⁵ *Ibidem*, f.246.